

Rapport Gemeentelijke Ombudsman

DWI betaalt dwangsom van € 5.000

**Gemeente Amsterdam
Dienst Werk en Inkomen**

3 februari 2010
RAI047229

Samenvatting

Een uitkeringsgerechtigde heeft sinds december 2003 een geschil met de Dienst Werk en Inkomen (DWI) over een terugvordering. Dat resulteerde zo'n vijfenhalf jaar later in een uitspraak van de rechtbank. Die uitspraak hield in dat de dienst uiterlijk 25 augustus 2008 een nieuw besluit op verzoekers bezwaar moest nemen en dat na die datum, bij uitblijven van een besluit, een dwangsom werd verbeurd. De rechtbank stelde tevens vast dat de dienst tot drie keer toe een ongemotiveerd besluit heeft genomen. De dwangsom was € 50,- per dag met een maximum van € 5.000, zolang niet voldaan werd aan de uitspraak.

In december 2008 wendt de man zich tot de ombudsman omdat de dienst geen besluit heeft genomen, noch is overgegaan tot uitbetaling van de dwangsom. De ombudsman stelt vast dat de dienst de uitspraak van de rechter niet naar behoren heeft uitgevoerd. In de eerste plaats werd het besluit op bezwaar op 20 januari 2009, bijna vijf maanden na het verstrijken van de door de rechter gestelde termijn, genomen. Voorts had de dwangsom op 2 december 2008 betaalbaar gesteld dienen te worden, maar dat gebeurde pas op 22 januari 2009. DWI heeft hierdoor in strijd met het vereiste van rechtszekerheid gehandeld.

Oordeel

De onderzochte gedraging is onbehoorlijk.

Verzoek

Het verzoek tot onderzoek is op 23 december 2008 op het spreekuur ingediend en betreft de gemeente Amsterdam, Dienst Werk en Inkomen, Juridische Zaken.

Het gevraagde onderzoek heeft betrekking op:

- de uitvoering van een vonnis van de rechtbank.

Bevindingen

achtergrond van het verzoek

DWI stelt op 1 december 2003 vast dat verzoeker over de periode 6 april 1998 tot en met 31 mei 2002 teveel bijstand heeft ontvangen wegens inkomsten uit arbeid. De dienst vordert € 5.209,65 terug. Verzoeker gaat daartegen op 8 december 2003 in bezwaar. DWI verklaart het bezwaar gegrond bij besluit van 5 augustus 2004 en verlaagt het terug te vorderen bedrag naar € 3.030,15. Verzoeker kan zich hierin niet vinden en gaat in beroep. De rechtbank verklaart dat op 19 oktober 2005 gegrond; het besluit van 5 augustus 2004 wordt vernietigd. De rechtbank stelt vast dat DWI bepaalde berekeningen in euro's heeft uitgevoerd in plaats van guldens.

Op 19 januari 2008 neemt de dienst een nieuw besluit op het bezwaarschrift van 8 december 2003. Het terug te vorderen bedrag is herberekend en komt uit op € 2.309,39. Verzoeker gaat wederom in beroep. Dat wordt behandeld op 1 april 2008, maar de zitting wordt geschorst; de rechter wil DWI in de gelegenheid stellen om een nieuwe beslissing op bezwaar te nemen met een aangepaste herberekening van de vordering. Deze keer komt de dienst op een bedrag van € 2.459,36. Omdat dat bedrag hoger is dan het eerder vastgestelde terugvorderingsbedrag, handhaaft de dienst het bedrag van € 2.309,39.

De rechtbank verklaart het beroep op 8 juli 2008 gegrond; ook het laatste terugvorderingsbedrag is volgens de rechter onvoldoende gemotiveerd. DWI moet binnen zes weken na verzending van de uitspraak (14 juli 2008) een nieuw besluit op bezwaar nemen.

Tevens bepaalt de rechtbank dat, nu de dienst tot drie keer toe een ongemotiveerd besluit heeft genomen, de gemeente aan verzoeker een dwangsom verbeurt ter grootte van € 50,- per dag met een maximum van € 5.000, zolang niet voldaan wordt aan de uitspraak. Tot slot dient de gemeente het griffierecht van € 39,- te vergoeden.

In december 2008 heeft de dienst nog geen besluit op bezwaar genomen; evenmin is de dwangsom aan verzoeker betaald. Verzoeker schrijft DWI hierover op 16 december 2008 een brief en op 23 december bezoekt hij het spreekuur van de ombudsman. Tijdens het spreekuur neemt een medewerker van Juridische Zaken contact op met verzoeker en deelt mee dat binnen tien dagen € 5.000 naar hem wordt overgemaakt.

Op 20 januari 2009 neemt de dienst – met inachtneming van de uitspraak van de rechtbank – een nieuwe beslissing. Verzoeker hoeft geen geld meer terug te betalen. DWI laat tevens weten € 5.000 naar verzoeker over te maken en dat gebeurt op 22 januari 2009. Desgevraagd laat de dienst weten dat de dwangsom niet eerder is betaald omdat in het systeem de dwangsom aan de werkstroom is gekoppeld inzake de beslissing op bezwaar.

reactie DWI

De uitspraak van de rechtbank is op 14 juli 2008 verzonden. De beslistermijn van zes weken liep derhalve tot en met 25 augustus 2008. Er is echter pas op 20 januari 2009 een besluit genomen en dit is ver buiten de termijn, waardoor de maximale dwangsom aan klant diende te worden betaald. Dit gebeurde pas op 22 januari 2009. De reden dat de dienst pas na zes maanden gevolg heeft gegeven aan de uitspraak van de rechtbank is toe te rekenen aan het nalatig handelen van de behandelaar Bezwaar.

Het is juist dat door zo laat een nieuwe beslissing te nemen onnodig € 5.000 ten laste van de gemeenschap aan verzoeker is betaald. Onderzocht wordt in hoeverre verhaal bij de medewerker mogelijk is. Op 29 juli 2008 is het griffierecht aan verzoeker betaald. Het betalen van een dwangsom is niet afhankelijk van het moment waarop de nieuwe beslissing op bezwaar wordt genomen. In casu had het bedrag van € 5000 eerder kunnen worden betaald. De dienst neemt deze zaak ernstig op en onderzoekt naar mogelijkheden in het proces om deze twee zaken los te koppelen en te bezien in hoeverre het systeem hierbij kan ondersteunen.

Voor het eerst in de geschiedenis van Juridische Zaken is aan de dienst een dwangsom opgelegd. Er wordt, zoals hiervoor al is aangegeven, onderzocht op welke wijze soortgelijke kwesties tijdig worden onderkend en worden afgedaan. De behandelend medewerker heeft naar verzoeker wel de verwachting uitgesproken dat het hem binnen tien dagen zou lukken de beslissing op bezwaar af te handelen. Toen dit niet lukte, heeft hij verzoeker vanaf 5 januari 2009 een aantal malen gebeld en hem van de voortgang op de hoogte gehouden. Naar aanleiding van het onderzoek van de ombudsman is besloten dat verzoeker in aanmerking komt voor wettelijke rente wegens het uitblijven van de betaling van € 5.000. De afdeling Algemeen Juridische Zaken heeft op 5 maart 2009 het schadebesluit genomen. De wettelijke rente is op € 82,36 vastgesteld. Dit bedrag is naar verzoeker overgemaakt.

reacties op bevindingen

Het resultaat van het onderzoek is als verslag van bevindingen naar verzoeker en naar DWI gestuurd teneinde een nadere reactie mogelijk te maken. DWI heeft hiervan gebruikt gemaakt. De opmerkingen van DWI zijn voor zover relevant in het verslag van bevindingen verwerkt. Verzoeker heeft geen nadere reactie gestuurd.

Behoorlijkheidsvereisten

De ombudsman toetst de gedragingen en handelingen van gemeentelijke instanties aan behoorlijkheidsvereisten. In dit onderzoek is getoetst aan rechtszekerheid.

Overwegingen

Het rechtszekerheidsvereiste houdt in dat een bestuursorgaan gevolg geeft aan rechterlijke uitspraken. Dit betekent dat het bestuursorgaan een haar onwelgevallige uitspraak óf uitvoert óf contrair gaat respectievelijk daartegen in (hoger) beroep gaat. Ziet het bestuursorgaan van dit laatste af, dan impliceert het vereiste óók dat een bestuursorgaan bij de tenuitvoerlegging van de uitspraak voortvarend te werk gaat en de uitspraak nauwgezet uitvoert.

Vast staat dat verzoeker sinds december 2003 met DWI een geschil had over een terugvordering. Dat resulteerde zo'n vijfenhalf jaar later in een uitspraak van de rechtbank d.d. 8 juli 2008. De rechtbank stelde vast dat de dienst tot drie keer toe een ongemotiveerd besluit heeft genomen en dat de gemeente aan verzoeker een dwangsom verbeurt ter grootte van € 50,- per dag met een maximum van € 5.000, zolang niet voldaan wordt aan de uitspraak. De uitspraak hield verder in dat de dienst uiterlijk 25 augustus 2008 een nieuw besluit op verzoekers bezwaar moest nemen en dat na die datum, bij uitblijven van een besluit, een dwangsom werd verbeurd.

De ombudsman stelt vast dat DWI de uitspraak van de rechter niet naar behoren heeft uitgevoerd. In de eerste plaats werd het besluit op bezwaar bijna vijf maanden na het verstrijken van de door de rechter gestelde termijn genomen. Voorts had de dwangsom op 2 december 2008 betaalbaar gesteld dienen te worden, maar dat gebeurde pas op 22 januari 2009. DWI heeft hierdoor onnodig € 5.000 dwangsom aan verzoeker betaald en € 82,36 aan wettelijke rente.

DWI heeft hierdoor in strijd met het vereiste van rechtszekerheid gehandeld.

Oordeel

De onderzochte gedraging is onbehoorlijk.